

[Finansministeren.]

miske aktivitet her i landet holdes på et højt niveau, er det derfor sandsynligt, at importen efterhånden vil øges noget. Endvidere vil den stedfundne afvikling af forskellige restriktioner sikkert også medføre stigende import, og endelig kan vi ikke regne med, at bytteforholdet i udenrigshandelen forbedres yderligere, tværtimod er der måske en risiko for et forringet bytteforhold.

Mulighederne for at fastholde den opnåede forbedring af valutastillingen afhænger derfor i væsentlig grad af udviklingen i eksporten. Dette står for mig som det centrale punkt ved en bedømmelse af udsigterne for Danmarks økonomi. Forholdet er jo det, at den ekspansion i produktion og udenrigshandel i Vesteuropa og de oversøiske lande, som foregik indtil 1951, og som for Danmarks vedkommende indebar muligheder for en betydelig stigning i eksporten, i det store og hele er ophørt. Tilpasningen efter inflationen i 1950 medførte en midlertidig standsning af stigningen i produktion og handel. Denne tilpasning er nu gennemført, men det foruroligende er, at det synes, som om produktionsfremgangen i Europa har vanskeligt ved at komme i gang igen. Produktionen er stagnerende i mange vesteuropæiske lande, og erhvervenes investeringer er endog dalende. En af følgerne heraf har været tilbagegang både i samhandelen blandt de vesteuropæiske lande og i handelen med de oversøiske lande, som har set deres eksportindtægter falde.

For Danmarks vedkommende har disse vanskeligheder i det sidste år vist sig gennem en standsning af stigningen i vor eksport. Efter at være på det nærmeste fordoblet fra 1947 til 1951 har den eksporterede mængde i de sidste to år været næsten uforandret, et resultat, der endda kun er blevet nået, fordi landbrugseksporten har kunnet forøges betydeligt. Det er således navnlig industrieksporten, der har mødt afsætningsvanskeligheder; siden sommeren 1951 har denne del af eksporten været fallende, og selvom nedgangen for tiden synes ophørt, tegner udsigterne sig ingenlunde lyst, med mindre produktion og udenrigshandel i den øvrige verden påny viser stigning. Hertil kommer, at også muligheden for yderligere landbrugseksport meget vel kan vise sig begrænset, således som den

sidste baconaftale med England gav os et fingerpeg om.

Ved bedømmelsen af eksportmarkederne må vi endvidere erindre, at de sidste års kraftige fremgang i den amerikanske økonomi har været medvirkende til at hindre, at der i Vesteuropa er sket et væsentligt fald i produktion og beskæftigelse. Det har vist sig uhyre vanskeligt at bedømme konjunkturudsigterne i USA, men der er dog i dag mange — også i USA — der mener, at Amerika indenfor det kommende år meget vel vil kunne komme ud for et i hvert fald mindre konjunkturtilbageslag. For den amerikanske økonomi behøver dette ikke nødvendigvis at være af afgørende betydning, men erfaringerne viser, at virkningerne på Vesteuropas og de oversøiske landes økonomi af selv et mindre omslag kan blive betydelige. USAs import er stærkt afhængig af konjunkturudviklingen; og forventninger om afsætningsvanskeligheder og fallende priser kan medføre en nedgang i investeringsaktiviteten i Vesteuropa. Jeg skal her minde om, at Danmarks dollarindtægter ved eksport og skibsfart efterhånden er blevet af en sådan betydning for vor betalingsbalance, at også vi direkte vil mærke virkningerne af en svækkelse af den amerikanske konjunktur.

Man har indenfor den europæiske samarbejdsorganisation i Paris — som økonomiministeren også forleden dag var inde på — været opmærksom på de farer, som disse tendenser i USAs og Vesteuropas økonomi rummer. Man har drøftet mulighederne for gennem en fælles politik at fremme produktionen og handelen ud fra den erkendelse, at de enkelte lande, som i de fleste tilfælde kun råder over beskedne valutareserver, ikke alene kan løbe risikoen ved en mere ekspansiv økonomisk politik. USAs repræsentanter har under disse drøftelser givet udtryk for, at det er den amerikanske regerings hensigt at modvirke nedgangstendenser i USAs økonomi. Som jeg nævnte, vil imidlertid selv en mindre afsvækkelse af efterspørgslen i USA kunne få vidtrækkende følger for andre landes økonomi. Med Danmarks store udenrigsomsætning og den voksende tilgang til arbejdsmarkedet — der vil stige stærkt i de kommende år — er det et livsvigtigt spørgsmål for os, at der gennem stigende produktion og levestan-